

"ובני ישראל נסעו מבארת בני יעקן מוסרה שם מת אהרן ויקבר שם ויכהן אלעזר בנו תחתיו." - "משם נסעו הגדגדה ומן הגדגדה יטבתה ארץ נחלי מים".

כתב רש"י "ובני ישראל נסעו מבארת בני יעקן מוסרה: מה ענין זה לכאן. ועוד וכי מבארות בני יעקן נסעו למוסרה, והלא ממוסרה באו לבני יעקן שנאמר ויסעו ממוסרות וגו', [ושם ההמשך "ויחנו בבני יעקן]. ועוד שם מת אהרן והלא בהר ההר מת. צא וחשוב ותמצא שמונה מסעות ממוסרות לזה ההר. אלא אף זו מן התוכחה, ועוד זאת עשיתם כשמת אהרן בהר ההר לסוף ארבעים שנה ונסתלקו ענני כבוד יראתם לכם ממלחמת מלך ערד ונתתם ראש לחזור למצרים, וחזרתם לאחוריים שמונה מסעות עד בני יעקן ומשם למוסרה, שם נלחמו בכס בני לוי והרגו מכם ואתם מהם עד שהחזירו אתכם בדרך חזרתכם, ומשם חזרתם הגדגדה הוא חור הגדגה. ומן הגדגדה: יטבתה. ובמוסרה עשיתם אבל כבוד על מיתתו שלא אהרן שגרמה לכם זאת ונדמה לכם כאלו מת שם". ויש להקשות כיון שחזרו שמונה מסעות עד מוסרה א"כ כשכותבת התורה "משם נסעו הגדגדה" הרי שמדלגת על בני יעקן שהוא המסע הראשון ממוסרה לאחור, והיה צריך להיכתב משם נסעו בני יעקן ומשם הגדגדה ומן הגדגדה יטבתה ארץ נחלי מים". ואולי שלא עצרו בבני יעקן אלא משם ממוסרה נסעו עד שהגיעו הגדגדה וחנו שם. ואחר כך נסעו עד יטבתה וחנו שם. ואין זה תוספת למסעות בני ישראל, כיון שזה חזרה למקום שהיו שם קודם חזרתם לאחוריים שמונה מסעות.

אך מה שקשה על זה, שרש"י הביא בריש פרשת מסעי "למה נכתבו המסעות הללו, להודיע חסדיו של מקום שאף על פי שגזר עליהם לטלטלם ולהניעם במדבר, לא תאמר שהיו נעים ומטלטלים ממסע למסע כל ארבעים שנה, ולא היתה להם מנוחה, שהרי אין כאן אלא ארבעים ושתיים מסעות, צא מהם י"ד שכלם היו בשנה ראשונה קודם גזרה וכו'. ועוד הוצא משם ח' מסעות שהיו לאחר מיתת אהרן, מהר ההר עד ערבות מואב בשנת הארבעים, נמצא שכל שמונה ושלושים שנה לא נסעו אלא עשרים מסעות". הרי משמע מדבריו שח' מסעות מתוך מ"ב מסעות הכתובות בפרשת מסעי, זה מסעות שחזרו לאחוריים לזה ההר. והרי כאן כתוב שנסעו מבארת בני יעקן מוסרה, ההיפך ממה שכתוב בפרשת מסעי "ויסעו ממסרת ויחנו בבני יעקן", אז משמע שמה שכתוב שם מיד לאחר מיתת אהרן ושמיצת הכנעני מלך ערד "ויסעו מהר ההר ויחנו בצלמנה", שאין זה המסע שחזרו לאחוריים, כי הרי לא מוזכר שם עוד הפעם מוסרה ובני יעקן. ולכן משמע שאין ח' מסעות אלו בכלל מ"ב מסעות המוזכרים בפרשת מסעי. ועוד לדבריו מדוע לא נאמר שהיו 16 מסעות, 8 שחזרו לאחוריים ועוד 8 ששבו לזה ההר.

יש לדון

המשנה בשבת ל"ד אומרת "שלשה דברים צריך אדם לומר בתוך ביתו ערב שבת עם חשכה, עשרתם, ערבתם, הדליקו את הנר". ויש לדקדק דהרי מצות הדלקת נר שבת הוא על האשה, וכמו שאומרת המשנה שם ל"א: "על שלש עבירות נשים מתות בשעת לידתן, על שאינן זהירות בנדה, בחלה, ובהדלקת הנר". וא"כ היה צריך לומר הדלקנה את הנר. ואם אין לו אשה, אז א"כ הוא זה שמחוייב בהדלקת הנר, ומה שייד לומר לאחרים "הדליקו את הנר". ועוד מדוע אומר בלשון רבים "הדליקו את הנר", והרי רק אשתו מחוייבת בהדלקה, והיה צריך לומר "הדליקו את הנר".

אכן נראה לומר להיות שבא להזכיר לאשתו להדליק הנר, אז משום שלום בית לא יאמר בקריאתו כאילו פונה אליה ומצוה בפרטות שתדליק את הנר, אלא יאמר בתוך ביתו עשרתם ערבתם, וכן יאמר הדליקו את הנר. והיינו שיכול להשתמע לאו דוקא שקאי על אשתו, דהרי לעשר כל אחד יכול, וכן לערב. וא"כ אין הוכחה בקריאתו שמצוה על אשתו, למרות שברור שהציווי הוא עליה, דהרי רק היא זאת שמחוייבת במצות הדלקת הנר.

אך צריך להוסיף דבגמרא שבת קי"ט. איתא "רב הונא מדליק שרגי", והיינו לכבוד שבת. ופי' המהרש"א שם דהוא מרא בשמעתא בפרק במה מדליקין "הרגיל בנר הויין ליה בנים תלמידי חכמים". ושם איתא ש"רב הונא הוה רגיל דהוה חליף ותני אפיתחא דרבי אבין נגרא, חזא דהוה רגיל בשרגי טובא, אמר תרי גברי רברבי נפקי מהכא, נפקי מינייהו רב אידי בר אבין ורב חייא בר אבין". וכתבו תוס' שם בד"ה "ה"ג חזא דהוה רגילי בשרגא: פי' הבעל והאשה, לכך אמר תרי גברי רברבי נפקי מהכא". וא"כ יש מצוה גם על הבעל, ואפשר שכל אחד מבני הבית מקיים מצוה בזה, ולכן אתי שפיר דאומר בלשון רבים "הדליקו את הנר".

עיצוב והדפסה:

הגליון השבוע נתרם
להצלחת התורם וב"ב
ברוחניות ובגשמיות

לתרומות עם אפשרות להנצחה
הארות והערות נשמח
לקבל בפלאפון 0527166194

לעילוי נשמת סבי מורי
ר' אהרן ב"ר משה זצ"ל
סבתי מורתי
נחמה בת ר' אברהם דב נ"ע

לעילוי נשמת סבי מורי
ר' דב אריה ב"ר יצחק זצ"ל
סבתי מורתי
מלכה בת ר' נחום נ"ע